

ACC. N:R. 6061: 1-36.

Landskap: Småland Upptecknat av: Peter Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Fornäs väg 21, Alsterås
 Socken: Vedeslövs Berättat av: Anten Svensson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1864 i Vedeslövs

Beredning av svinkår, korst och

tagel

Anten Svensson, som hela sitt liv arbetat med svinkårskamning och korstberedning, är väl förhållen med yrbat och berättar iakttagligt om det samma.

Den som egentligen började med svinkårskamning i Vedeslöv var en man som hette Peter Krick. Det var i mitten på 1800-talet. Han gick omkring i bygden och samlade svinkår och tagel som han sedan kreglade och sålde. En gång på Sigfridsmarks marknad i Växjö fick han veta att man kunde

Skriv endast på denna sida!

6061

ACC. N:R.

Landskap:

Upptecknat av:

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år

i

2
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

få bättre betalt för den styvaste svin-
borsten om man tog vara på den och
kammade den, än om man krylade den.
Han började att pluka ut det bästa
av borsten, kammade den och band
den i knippen, som han sedan sålde
till upp köpare på värdmarknaderna.
Det gick bra för honom och efterhand
drog han upp rörelsen och det var
mer och mer i saken, som börja-
de att ägna sig åt svinhårspanning.
De flesta arbetade åt Papper Kvick.
När det gått några år kammade man vin-
hör nästan i belaggen görd och stuga

ACC. N:R. **6061** 3

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Nikolaus Karlsson*
 Härad: *Vimmerby* Adress: *Förväg 21, Alster*
 Socken: *Keddeslöv* Berättat av: *Anten Svensson*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1864* i *Keddeslöv*

3
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

i Keddeslöv. Det var smulles till bara
 det bästa av håret man kommode res-
 ten krylade man. I huvudsak var det
 bara den berst, ~~som~~ väck på svi-
 nens rygg, således den allra styvas-
 te, som användes. Petter Kärnk köpte
 sedan upp såväl bersten som kryl-
 hänt. Bersten sålde han till berst-
 fabriker som på den tiden fanns
 i Stockholm, krylhänt sålde han
 i Växjö.

Kanligtvis sett man på den ti-
 den inne i stugan i beringorann-
 ört och kommode. Man hade hä-

Skriv endast på denna sida!

6061

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Härad: Vimmerby

Socken: Vredslöv

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Rickard Karlsson

Adress: Järnvägg 2/ Måste

Berättat av: Antan Svensson

Född år 1884 i Vredslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det på en tavla och kamningen sked-
de med en måsingotem, lik den man
hade att komma sitt eget hår med.
Det både dammade och luktade il-
lo svinkåret, men det fäste man sig
inte vid. Huvudsaken var att det blev
lite arbetsförtjänst. Denna blev inte
stor - en flitig kammar kunde på
60- och 70-talet beräkna omkring
50 öre i dagsförtjänst.

På 1880- började man bereda svin-
borsten grundligare. En man som Petter
Johan Nilsson hade flera arbetare som
kammade svinkår. Ovannämnde Antan

Skriv endast på denna sida!

6061

ACC. N.R.

Landskap: Småland

Härad: Tingsvall

Socken: Fäderslöv

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Tilda Karlsson

Adress: Fäderslöv, Fäderslöv

Berättat av: Anna Svensson

Född år: 1864 i Fäderslöv

5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Svensson lärde sig kansten rik-
tigt av en man som öppnat en
mindre borstbinderi i Väja.
Dennu man hade i sin tur lärt sig
yrket vid ett borstbinderi i Stock-
holm. Svensson var hos honom några
år, flyttade sedan tillbaka till Fäderslöv
där han etablerade egen rörelse. Den
gick bra. Han köpte upp stora partier
svinkor och beredde. Och även han
hade flera som arbetade åt sig för lön.
Dessu tom hade han många som bodde
kamning i hemmet såsom bisopla.
Beredningen ble som sagt efter

Skriv endast på denna sida!

6061

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Härad: Rönneå

Socken: Kedeslöv

Uppteckningsår: 1934

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Vilhelm Karlsson

Förväg. 21, Ålärsta

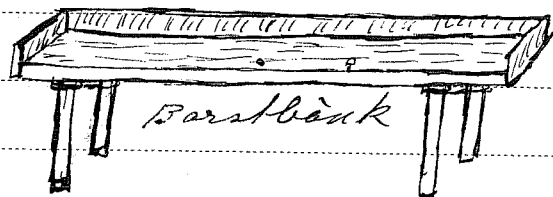
Anten Svensson

1864 i Kedeslöv

6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hand mera rationaliserad. Svensson
som förfogade över ett hus med flera
rum på andra våningen hade verk-
stad i dessa. Man började att lägga
bort de små handkammarna och
anskaffade istället större kammar
som man skruvade fast i bänken
man satt vid.

Bänken kunde vara avsedd för en-
tingen en eller två personer. Den av-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6061

Landskap: Småland

Härad: Kinnared

Socken: Bredslöv

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Wilhelm Karlsson

Adress: Järnvägs g. 2, Alsterö

Berättat av: Antan Svensson

Född år 1884 i Bredslöv

7
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sedd för två personer brukade den vara unge-
förl 2,5 meter lång, var den sedd för bara
en person var längden hälften, eller unge-
förl 1,25 meter. Den placerades om möjligt
vid ett fönster och spikades fast i väg-
gen för att den skulle stå stadigt. Den
var något över en aln hög. Som ett
bevis på hur sällman svinskårskom-
ringen var i Bredslöv för kan antalas
att man ofta vid auktioner i torpen och
gårdarna även bladd behaget påträffar en
svinskårsbänk av ovan beskrivna typ. Fi-
sare antalas det att om det på den ti-
den kom en Bredslövsbo till Pöjör

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R **6061** 8

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Peter Karlsson*
 Härad: *Kinnared* Adress: *Sörvägsg. 21, Alvesta*
 Socken: *Pederstöv* Berättat av: *Anders Svensson*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1864* i *Pederstöv*

8
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och talade om att han var svinskärskam-
mare, då kom genast frågan: Då å han väl
från Pederstöv? Bar det däremat så att
man sade att man var Pederstövska, då
kom genast frågan: Då å han väl svina-
kärskammare.

Kommen man skruvade fast i bänken
och rubände vid komningen tillverkades
i bygden. Smeden gjorde dess tingar van-
ligtvis av några korrerade grepar, var
tingar filades smäckra och fina. En
snickare tog sedan hand om tingarna
och "satte upp" en kam av dem. Vanligt-
vis var det omkring 18 tingar i en kam.

Skriv endast på denna sida!

6061

ACC. N.R.

Landskap: Småland

Härad: Kinnared

Socken: Radeslöv

Uppteckningsår: 1937

Upptecknat av: Mikael Karlsson

Adress: Toravägs 21, Alster

Berättat av: Anten Svensson

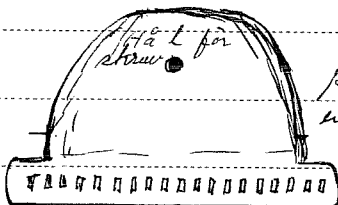
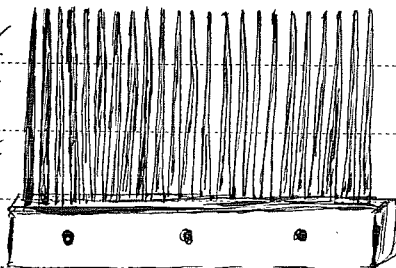
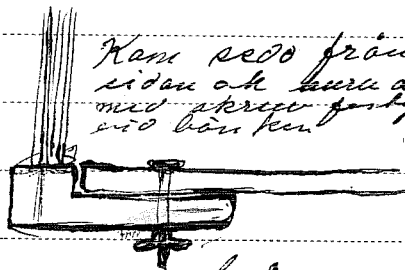
Född år 1864 i Radeslöv

9
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bartskam

Längd 22 cm.

Höjd 16 cm.

Bartskam sedd
undersidan.Kam sedd från
sidan och buren den
med skruv fastgjord
på bänken

Kammens trä var vanligast av björk.
Tingarna voro mycket varsa och svinkårs-
kammarnas händer blevo ofta sönderkugg-
na mot dem.

När svinkåret kommit hem sortera-
de man upp det, berättar man plöjde

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6061

10

10
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland
Härad: Kinnared
Socken: Kårester
Uppteckningsår: 1939
Upptecknat av: Mikael Karlsson
Adress: Järnvägsq. 2/ Blåsta
Berättat av: Antan Svensson
Född år: 1864 i Kårester

bort alla klävar och skinflonbor från håret. Efter denna behandling brukade man sträcka skinhåret för att det sedan skulle bli lättare att kamma. Sträckningen skedde på vanligt sträckverk.

När man sedan kammade håret satt man på en stol bredvid bänken mittför kammen. Av skinhåret formade man till en r. k. "gåsunge" eller "dräbling". Det var med andra ord så mycket hår som man i ett fast grepp kunde hålla i båda händerna på en gång. När man fått gåsungen färdig kammade man den så att man fört kammade dess ände försiktigt i kammen

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R 6061

Landskap: Småland

Upptecknat av: Herman Karlsson

Härad: Kinnared

Adress: Järnågg 2, Alsterås

Socken: Pederslöv

Berättat av: Sten Stenstam

Uppteckningsår: 1934

Född år 1864 i Pederslöv

11

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Härvid stannade det kortaste håret i denna. Efter denna manövrer föjde man gäsningen till den vänstra sidan, där man höll den fast med den vänstra handen. Med den högra handens fingrar plukade man så ut ur gäsningen en del hår, som genom kamning-
en stodo rätt ut och befriats från all fall. Detta hår lades i en hög på bänken, sedan fjollade man åter gäsningen med båda händer, kommande åter dess ändra försiktigt föjde ~~den~~ öfver till den vänstra sidan, kall den med vänstra handen mot sidan och plukade så med höger hand bort de hår som denna gång stodo rätt ut och

Skriv endast på denna sida!

12

ACC. N:R. 6061

Landskap: Småland Upptecknat av: Filmer Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Jönvägsg. 2, Alsterö
 Socken: Vadestörs Berättat av: Sten Svansson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1864 i Vadestörs

12
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som sålunda kunde plåkas bort utan att
 man fick för mycket o-fall med. Denna ma-
 näms åkrapprepades till dess att hela
 gåsungen var slut. Det som blev i kom-
 men när man kommode gåsungen var o-
 fall och slängdes på galeot. Så behand-
 lade man gåsunge efter gåsunge till dess att
 man hade en dra kåg med utdragen kark
 på bänken.

Nöts stadiet i beredningen var att borsten
 skulle rakvras, det vill säga bindas så
 att den blev tät. Detta tillgick så att
 man tog en handfull borst av den man
 hade på bänken och kommode till den

Skriv endast på denna sida!

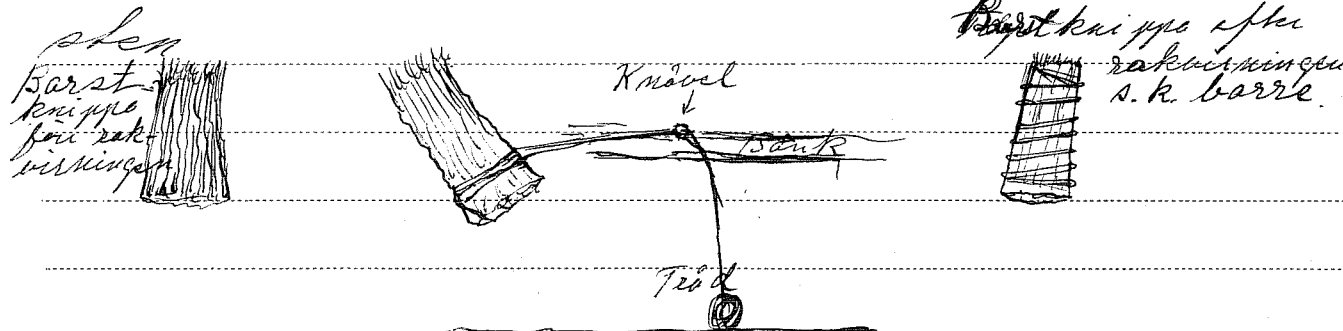
6061

13

13

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVACC. N:R. 6061
Landskap: SmålandHärad: KinnaredSocken: VedeslövUppteckningsår: 1939Upptecknat av: Viktor KarlssonAdress: Jorväg 21, AlvestaBerättat av: Anders SvenssonFödd år 1864 i Vedeslöv

Den riktigt rät i kommen, så att inga hö-
läga lappor. För att få riktig fäsen på barst
knippst ställte man dess ena enda mot
bänken, varevid man fick en jämn "rat" på
det. Detta kallades att man drev ner bar-
sten

När bänken eller knippen välunda var be-
handlad efter alla konstens regler skulle
den rakviras. Detta tillgick så att man
hade en ögla iskruvad i bänken, en s. k.

Skriv endast på denna sida!

6061

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Vilhelm Karlsson

Härad: Kinnareald

Adress: Järnåggsg. 21, Alvesta

Socken: Kedeslän

Berättat av: Antan Svensson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1864 i Kedeslän

14

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"knävel" varigenom träden fick löpa. Man lade rännsnara vid åglen ~~så~~ med träden, lade dess ände om borsknippan och började att rulladden med knäveln. För varje varv man snodde kom borsten närmare knäveln och när man nått den fick man lossa träden, lägga ny rännsnara om knäveln så att man fick ett visst stycke träd mellan borsten man höll i handen och knäveln. Det var sedan till att rulla rullt igen och efter att ha upprepat manövern några gånger var borsten vidad. När man fått tillräckligt många baksken, vintetiden i en gryta eller kist i

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **6061** 15

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Vilhelm Karlsson*
 Härad: *Kinnared* Adress: *Järnåsgår. 2/ Alnäs*
 Socken: *Hederslöv* Berättat av: *Antan Svensson*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1864* i *Hederslöv*

15
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

käket på spisen där, på sommaren använde man sig av någon slöstad ute i det fria. Borsten fick koka i över två timmar. Kokningen var nödvändig, annars höll sig inte borsten rätt. Efter kokningen torkades borsten i bakugnen - i samma ugn som man bakade familjens bröd. Borsten tålde bra med värme och man fick slöa ugnen lika mycket som när man skulle baka bröd. Efter det att borsten legat ett dygn i ugnen var den vanligtvis torr.

Den togs då ut för vidare behandling. Först skulle den då "möschas" - blandas. Man tog av snörena på ett visst

Skriv endast på denna sida!

6061

16

16

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Wilhelm Karlsson

Härad: Rimnevald

Adress: Järnväg 21, Mästa

Socken: Öderslöv

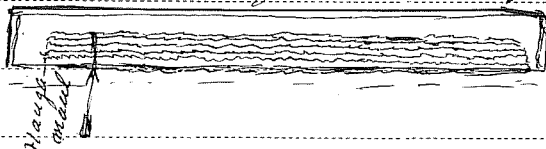
Berättat av: Anton Svensson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1864 i Öderslöv

parti av barrarna, drag en efter en genom
kammen och bredd så ut dem i en "fla"
eller "brening" mot bänkens bakstam

Borst utbreds för märkning.

När man bredd ut borsten på detta sätt
tag man från breningen en del av borsten, då
mycket som man kunde hålla i båda händerna,
ett så kallat "haugamål". Av en brening
blev det ett tiotal haugamål. Men
kammade först den ena änden av borsten
man hörde i haugamålet, sedan vände
man på det och kammade den andra en-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 6061 17
Landskap: Småland
Härad: Kinnabald
Socken: Kedeslöv
Uppteckningsår: 1939
Upptecknat av: Vilhelm Koshman
Adress: Järnvägg 21, Alvesta
Berättat av: Antan Svensson
Född år 1864 i Kedeslöv

17
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Så. Under kamningen fick man nog se
till att borstlagren i kungamålet alltid
låg i horisontal riktning. Efter det att man
sålunda skannat kungamålet delade man
det i två delar, breddde ut det man fick
i den vänstra handen i denna med stöd mot
kammen. Man breddde sedan ut det man håll
i högra handen över. Efter denna manövr
var de olika borstlagren i kungamålet
blott käftan så tycks som förut. Det var
nu till att kamma kungamålet åter i bå-
da ändar, dela på det på nytt, lägga den ena
delen över den andra, kamma igen o.s.v. Ef-
ter det man sålunda behandlat kunga-

Skriv endast på denna sida!

6061

ACC. N.R.

Landskap: Småland

Härad: Kinnared

Socken: Hedeslöv

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Pålm Keshan

Jönväg 21, Alvesta

Anten Svensson

1864 i Hedeslöv

18

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

maulet ett tjugatal gånger var borsten i det samma mönster. Ty varje gång man be-handlat pannomaulet på ovan beskrivna sätt hade borsten i det samma brettat sig så att ett lager var blivit hälften så tjockt som förr. Efter ett tjugatal gånger vara de helt utjämnade och borsten väl bländad.

När to skede i beredningen var att borsten skulle rättvändas. Detta tillgick så att man bredde ut ett tunt lager av borsten på bänken och gnadd på den med en s. k. rättvänneskia. Rättvänneskian som till formen var bekantig och

Skriv endast på denna sida!

6061

19

ACC. N.R.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Vilhelm Karlsson

Härad: Kinnared

Adress: Järnvägsq. 21, Alboeta

Socken: Vedeslöv

Berättat av: Anton Svensson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1868 Vedeslöv

19

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ungefär en meter lång placerades precis mitt
över borstlagret varefter man med små ving-
lingar och ryck gnodde med skien över borsten.
Borststråna äro som bekant betydligt tjock-
kare: den ene ändan än den andra. Genom be-
handlingen med skien flyttade sig sålunda
alla storändor av borsten utåt höra sidor.
När man gjort med skien en stund. vara
alla stråna kringade utåt det ene eller
det andra hållet och man hade två lager med
borst på bänken. Alla tilländarna läga
åt samma håll i varje lager liksom så stor-
arna. Borsten var rättvänd.

Efter rättvändningen bands borsten

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **6061** 20

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Pellegrin Håkanson*

Härad: *Kinnared* Adress: *Järnålg. 2, Alvesta*

Socken: *Nederslätt* Berättat av: *Anton Svensson*

Uppteckningsår: *1939* Född år *1864* i *Nederslätt*

20
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i bantar. Borsten var hal och det föro-
des god vana för att kunna binda en bunt
till ordentligt. Klönstet hade man att sätta
borsten, det vill säga skilja den längre från
den kortare. Detta till gick så att man satte
bantarna på bänken med lindarnas uppgång.
Man började sedan att dra ut de längs-
ta stråna uppifrån. Man kunde höra en
lång knick till hjälp. Man hade en tumstock
fäst vid sig, men mätte bantens höjd in-
nan man började, man sattes ner den
så att den blev jämt en hela tum lögse.
Den harst man så lunda rykt ut lades
i en hög för sig. Sedan började man att

Skriv endast på denna sida!

6061

ACC. N:R.

21

21

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Vilhelm Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Jönköping 21, Olavst
 Socken: Kedeslöv Berättat av: Anton Svensson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1864 i Kedeslöv

Samma var buntan på nytt ytterligare ett
 kolatum och även nu lades de utrepte
 skräms för sig och man hade ytterligare en
 längd för sig. Och så höll man på till dess
 att man fått borsten sortrad i så många
 olika längder den skulle pass i. Den läng-
 ta borsten var både fullast, den kortaste
 var billigast.

Efter sorteringen bands borsten i
 stora buntar, varefter den rotända soch-
 des över en lampa så att buntens botten
 blev jämn och fin. Därefter var borsten
 färdig att säljas. Ofta reste borsbinder
 riskaren ut och sålde sin borst, ibland

Skriv endast på denna sida!

6061

ACC. N:R.

Landskap: *Småland*
 Härad: *Tinnarewald*
 Socken: *Vederslöv*
 Uppteckningsår: *1934*

Upptecknat av: *Nikolaus Karlsson*
 Adress: *Jernvägsg. 21, Klussta*
 Berättat av: *Anten Svensson*
 Född år *1864* i *Vederslöv*

22

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i Stockholm i bland i Köpenhamn. En del sålles även på beställning direkt från barstfabrikerna. Den största barstbinderi-iskeren i Vederslöv var vid rekelskipet en man som hette A. G. Nilsson. Han hade många arbetare och efterlämnade en god förmögenhet då han dog 1918. Hans firma fortlevde ännu.

Från på 1890-talet lärde man sig att bleka barsten i Vederslöv. Det var en pringvandrande man som hette Räsström som lärde Vederslövsborna konsten. Han hade varit i Finland många år där han arbetat i gruskat. Även i Stockholm.

Skriv endast på denna sida!

6061

29

23

ACC. N:R. _____

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Nikolaus Korkson*
 Härad: *Kingsnåld* Adress: *Järnvägg 2, Alvesta*
 Socken: *Federstær* Berättat av: *Antan Jönasson*
 Uppteckningsår: *1739* Född år *1864* i *Federstær*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hållm hade han varit och arbetat på en
borstberedning där.

Den vita borsten som skulle blekas
tvättades väl varefter blekningen för-
siggick i en s. k. bleklåda. Detta var en
stor fyrkantig låda försedd med galler. Den
tvättade borsten breddes ut på galler
som placerades inuti lådan. I lådan ko-
de man ett tiotal galler som placera-
des över varandra. När man satt in det
översta galleret i lådan fastgjordes la-
ket väl över densamma så att inga
springor fanns. I nedre kanten på
lådan var en lucka att öppna. Efter

Skriv endast på denna sida!

24

ACC. N. 6061

Landskap: Småland Upptecknat av: Pickera Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Jernadsg. 21 Alvesta
 Socken: Kederslöv Berättat av: Anders Svensson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1864 i Kederslöv

24
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

det att borsten placerats på sina gallar
 inuti löden, eldade man med svavel
 under gallren. Man lade ett par bitar
 svavel på en gammal rostad stek-
 plåt eller dylikt samt tände eld på
 det samma. Man sköt sedan in plåten
 med det brinnande svavlet genom
 luckan in i löden, där det sedan fick
 brinna upp. Luckan tillslöts sorgfälligt
 för att det skulle bli riktigt tätt. Bor-
 sten fick ligga i löden flera dygn och
 man fick stå under gallren en fem-
 ton, tjugo gånger. Genom den från svav-
 let uppkomna röken blev borsten så

Skriv endast på denna sida!

6061

25

25

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. _____

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Pirkela Karlsson*

Härad: *Bjursåld* Adress: *Jönköping. El. Olsson*

Socken: *Kedeslöv* Berättat av: *Anten Svensson*

Uppteckningsår: *1939* Född år *1889* i *Kedeslöv*

småningen blekt. Efter blekningen be-
handledes den blekta borsten i krusad-
sak på samma sätt som den oblekta.
Den blekta borsten betalades med ett
ansvärt högre pris än den oblekta.

Ölleftersom svinavlen rationaliserats
i landet har svinhåret blivit sämre.
För närvarande är det mycket dåligt och
man arbetar numera med utländsk bort
I många år köpte man svinhår från
Ryssland men i och med rationaliseringen
på de stora kallskutarjordbruken därute
har även svinhåret därifrån blivit
sämre. Hades de senaste åren har man

Skriv endast på denna sida!

6061

26

ACC. N:R.

Landskap:

Upptecknat av:

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år

i hvarudsak arbetat med korst från
Kina, vilken inköpts genom bostbind-
ri-förmor från Danmark. Denne korst
kanner som kalafabrikat från Kina.
Änne är dock inte den svenska svinkö-
kningen helt bortlagd. I Videslän
finnes det ännu en man som berede
svenskt svinkör. Men det är endast det
bästa som kan användas. Det andra säl-
jes till spinnerierna; och för spinning
och dylikt.

Vid skolskiftet torde det ha varit
ett handrotal personer i Videslän som
fick sin utkomst på bostbinderi och

Skriv endast på denna sida!

6061

29

ACC. N.R.

Landskap: Småland

Härad: Kinnared

Socken: Kedeslöv

Uppteckningsår: 1934

Upptecknat av: Håkan Karlsson

Adress: Järnvägsgr. 2, Alvesta

Berättat av: Antan Bengtson

Född år: 1884 i Kedeslöv

27

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sein hästskamning. Borstbindaren kal-
 lades av andra för "schinatoskammare".
 Han ansågs ofta av andra att vara högfrö-
 lig, ett rejtet som ytterligare bekräftas
 då några unga borstbindare från Kedes-
 löv lät häst växa som skaldar eller
 konstnärer brukar med lockor tvinga
 vid örnen. Uti i andra socknar ble-
 vo de kallade för "de laungkaurade
 vesleboarna" (Kedeslöv uttalades på
 bygdens falkmål Hesle). Borstbindo-
 ran i Kedeslöv väckte smalles tv lät
 tare än andra till socialt envirtan-
 de. Han blev en frägen förkämp för

Skriv endast på denna sida!

6061

28

ACC. N:R.

Landskap:

Upptecknat av:

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år

i

28

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

arbetsrörelsen och det var några berst-
bindare som tago initiativet till och
bildade platsens första arbetarkrets-
ningen, vilken förklarade spritkriget
och som ännu fortsätter sin verksam-
het. Likaså andra kamrater som under
arbetet ha tillfälle att diskutera med
varandra och ventilera en del problem,
blir berstbindaren mera insatt i saker
och ting och uppträder mera fritt och ob-
bäddat än den övriga arbetar- och be-
folkningen.

Alltså som bersten började att för-
samlas har man i Hederslöv mer och

Skriv endast på denna sida!

29

ACC. Nr. **6061**

Landskap: Småland Upptecknat av: Pickelm Karlsten
 Härad: Kingsåld Adress: Järnågg. 8, Alensta
 Socken: Kedeslöv Berättat av: Antan Sænsöan
 Uppteckningsår: 1934 Född år: 1864 i: Kedeslöv

29
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

med försigått till tagelberedning. Denna
 bedrivs i huvudsak av ett par sårer
 på platsen, oannämnda Antons Sæns-
 öans efterträdare samt även A. G. Nils-
 öans efterträdare.

Taglet köpas av exportaffärerna inom
 landet. Det är dels svenskt och dels ut-
 ländskt. På senare tid kan man arbetat
 med argentinsk tagel i stor utsträckning
 i Kedeslöv.

Efter det man fått hem taglet bun-
 tar det. Det gröna lägges för sig, det vitt
 för sig. Det svarta bereds sådant det
 är, det gröna, brunt m. m. färgas svart och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 6061 30
Landskap: Småland Upptecknat av: Wilhelm Karlsson
Härad: Rönneå Adress: Jönköping 2/1 Alvesta
Socken: Rönneå Berättat av: Antan Svensson
Uppteckningsår: 1939 Född år: 1864 i Rönneå

30
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det sitta blekes.

Efter det att taglet buntats lägges det i blöt i sadelat över natten, varpå det tvättas riktigt väl. Efter tvättningen färgas de kulsäta fingerna, vilket tillgörs så att man lägges ner taglet i en stor gryta med försjadt av anilinfärg. Det får sitta på ett par timmar och är därefter på soart.

Taglet kommer i en bäm liknande den bäm användes för borst. Det är bara den skilnaden att dess ringar måste vara betydligt grovare för att kunna hålla - taglet är nämligen mycket

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 6061 ³¹

Landskap: Småland Upptecknat av: Pålsten Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Järnågg 2, Ålövsta
 Socken: Köllerstov Berättat av: Sten Svengren
 Uppteckningsår: 1934 Född år 1884 i Ålövsta

31
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

segt och svårt att kamma. Efter kam-
 ningen sakaisas teglet på samma
 sätt som borsten. Det natursvarta
 kokas sedan det bändits i barr or
 ett par timmar i en gryta för att det
 efter torkningen skall hålla sig rätt.
 Det färgade som kakt i färgningen be-
 hövs inte kokas om igen efter bind-
 ningen. Det torras därefter i bakugnen
 Efter torkningen togas snårena av
 teglet och ^{man} tuggar det i längder olika
 långa alldeles som fabriken beställt.
 Det blandades eller mörkades sedan
 precis som vi förut beskrivit att

Skriv endast på denna sida!

6061

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Vilhelm Karlsson

Härad: Rymsboald

Adress: Jönvägsg. 2, Alvesta

Socken: Vedeslöv

Berättat av: Sören Svensson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1864 i Vedeslöv

32

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bersten gjorde. Det bands sedan i kanten som sedan snoddes papper om. Och då var det färdigt att skicka till fabriken. På senare tid har man vid den största beredningen i socken, A. J. Nilsson efterträdde skaffat en mörkmaskin i vilken mörkningen numera verkställes. Det vito här taget blekes.

Förut brukade man bleka det i läda liksom bersten, men på senare tid bleker man det i en lösning av vatten, vätesuperoxid och blankit.

Man finner sålunda att beredningen moderniseras efter hand.

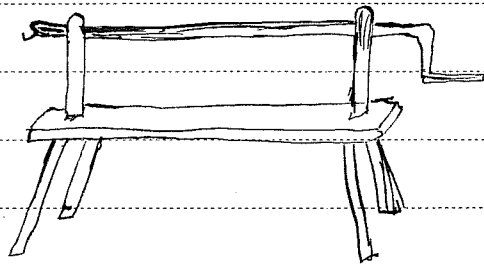
Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **6061** 33

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Vilhelm Karlsson*
 Härad: *Kinnared* Adress: *Jönköping g. El. Klavströ*
 Socken: *Kleeslöv* Berättat av: *Antan Svensson*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1864* i *Kleeslöv*

33
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Jämsides med barntkamningen var
 det före en del i Kleeslöv som spann
 tagel och pumpkål till kryllkål. Detta till-
 gick så att man först tvättade taglet
 och torrade det. Efter det att taglet
 således kommit skedd spinningen,
 vilken försiggick på en mycket en-
 kel maskin, av ungefär moderns för-
 ständ.

Till spinningen måste det vara två personer

6061

34

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Härad: Kungäld

Socken: Vedeslöv

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Hildem Karlsson

Sömnägg 2, Åvesta

Antan Svensson

1864 Vedeslöv

34
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

såner, en till att dra i reven, under det att den andre fick skära taglet. Spinningen tillgick så att man häktade på en tagel snod på kraken i senstakens ändre teckringen!). När den andre drog runt så börjades taglet att spinnas. Men hade taglet i en kåg på golvet och det var bara att lägga snod intill snod och taglet till den första man angjort vid kraken så såde man snart ett långt rep utom tagel.

När taglet blivit spunnit snöddes "repen" i kage i vindlångor och lades i en gryta och kokades tre timmar

Skriv endast på denna sida!

35

ACC. N:R **6061**

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Karlsson Karlsson*
 Härad: *Kinnared* Adress: *Järnåsa 9, Mörå*
 Socken: *Federslöv* Berättat av: *Anten Svensson*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1864 Federslöv*

35
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

i vatten i vilket man tillsatt alun för
 att vatten skulle gå bäst. Efter bak-
 ningen tor kodes taglet i bakugnen
 När det blivit torrt togs det ut och
 "plockades upp." Detta tillgick så att
 man snodde upp repena och plockade
 sånder den så att stråna kommo så i så
 som möjligt och så att taglet ble så
 brautigt och poröst det kunde bli. Ef-
 ter behandlingen var också taglet
 brautigt och poröst så att det förslags
 Det såldes sedan till stappning av
 målter och dylikt. Vårjö var så sätt-
 ningsarten för dessa ma. Namera är

Skriv endast på denna sida!

Landskap: *Småland*

Härad: *Vimmerby*

Socken: *Edslof*

Uppteckningsår: *1739*

ACC. N:R. **6061**

Upptecknat av: *Peter Karlsson*

Adress: *Järnågg. 21, Ålsta*

Berättat av: *Anten Svensson*

Född år *1864* i *Edslof*

*Det ingår i församlingen som krylar
här, som det kette.*

36

36

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!